

Poznámky

Čl. I

Všeobecné údaje

Identifikačné údaje účtovnej jednotky

Názov a sídlo účtovnej jednotky: **Vojenský historický ústav, Krajná 27, 821 04 Bratislava**

Dátum zriadenia: 1. mája 1994

Spôsob zriadenia: rozkazom ministra obrany SR č. 27 z 26. apríla 1994 ako vedeckovýskumné, múzejné a archívne zariadenie Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

IČO: 00802751

DIČ: 2020879575

Individuálna účtovná závierka bola zostavená ako riadna účtovná závierka podľa § 17 ods. 6 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon o účtovníctve"), a to za obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023.

Opis činnosti účtovnej jednotky:

Rozpočtová organizácia VHÚ zabezpečuje špecializovaný základný a aplikovaný výskum, archívnu, múzejnú, edičnú, knižničnú, bibliografickú a vedecko-informačnú činnosť. Pôsobnosť organizácie je determinovaná povinnosťou zabezpečovať rozvoj:

- a) slovenskej vojenskej historickej vedy v súlade so štátnou vednou politikou a koncepciou rozvoja vojenskej vedy,
- b) vojenského archívnictva v súlade so zákonom č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhláškou Ministerstva vnútra SR č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- c) vojenského múzejníctva v súlade so zákonom č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 92/2022 Z. z., Výnos Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty, ako aj uznesením Národnej rady SR č. 91/2001 Z. z. Deklarácia Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva,
- d) špecializovanej vedeckej knižnice a knižničných služieb v súlade so zákonom č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. v znení neskorších predpisov,
- e) vojensko-historických služieb, v súlade s platnými internými predpismi v rezorte ministerstva obrany,
- f) v rozsahu pridelených rozpočtových prostriedkov zabezpečovať všestrannú starostlivosť o národné kultúrne pamiatky a kultúrne pamiatky v správe VHÚ v súlade so zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a zákonom č. 130/2005 Z. z. o vojnových hroboch v znení neskorších predpisov.

Informácie o vedúcich predstaviteľoch, organizačnej štruktúre a počte zamestnancov:

Štatutárny orgán / riaditeľ : plk. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD. - riaditeľ

Riadiaci funkcionári:

riaditeľ Odboru vojensko-historických výskumov a zástupca riaditeľa VHÚ	PhDr. Peter Šumichrast, PhD.
riaditeľ Odboru logistického zabezpečenia	pplk. Ing. Ladislav Danielovits
riaditeľ Vojenského historického archívu	Mgr. Peter Kralčák, PhD.
riaditeľ Vojenského historického múzea	pplk. Ing. Milan Kubizniak

Priemerný počet zamestnancov rozpočtovej organizácie k 31.12.2023 vo verejnom záujme bol 70,8 a 6,7 profesionálnych vojakov.

Organizačná štruktúra účtovnej jednotky k 31.12.2023:

Riaditeľstvo VHÚ Bratislava

Oddelenie finančného a personálneho zabezpečenia Bratislava

Odbor logistického zabezpečenia Bratislava: odd. Logistiky a investičnej výstavby, odd. fyzickej ochrany objektov Bratislava

Odbor vojensko-historických výskumov Bratislava

Vojenský historický archív Bratislava

Vojenské historické múzeum: múzejné odd. Piešťany, múzejné odd. Svidník a odd. fyzickej a objektovej ochrany objektov VHM Piešťany

Čl. II**Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach**

- (1) Účtovná závierka za rok 2023 bola zostavená za predpokladu nepretržitého pokračovania účtovnej jednotky vo svojej činnosti v súlade so zákonom o účtovníctve a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a nadväzujúcimi právnymi predpismi.

(2) **Zmeny účtovných metód a účtovných zásad**

Účtovná jednotka nezmenila účtovné metódy, účtovné zásady oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu a postupovala v zmysle Metodických pokynov o postupoch účtovania v rozpočtových organizáciách kapitoly Ministerstva obrany v roku 2023 č. ÚSRK-20-1/2023.

V zmysle zákona o účtovníctve je povinná účtovná jednotka dodržiavať:

- **zásadu správneho vedenia účtovníctva** (§ 8 ods. 1, 2),
- **zásadu úplného vedenia účtovníctva** (§8 ods. 1, 3),
- **zásadu preukázateľného vedenia účtovníctva** (§ 8 ods. 1, 4)
- **zásadu zrozumiteľného vedenia účtovníctva** (§ 8 ods. 1, 5)
- **zásadu vedenia účtovníctva spôsobom zaručujúcim trvanlivosť účtovných záznamov** (§ 7 ods. 1, 6)
- **zásadu opatrnosti** (§ 26 ods. 3 a 4) pri účtovaní opravných položiek a rezerv,
- **zásadu významnosti** (§ 17 ods. 9) pri účtovaní opráv minulých období.

Účtovná jednotka je povinná používať také účtovné postupy a zásady, aby sa dodržalo:

- **účtovanie a vykazovanie účtovných prípadov** v tom účtovnom období, s ktorým časovo a vecne súvisia, *ak nie je možné dodržať túto zásadu, účtovný prípad sa zaúčtuje a vykáže v období, keď sa táto skutočnosť zistila* (§ 3 ods. 1 zákona o účtovníctve),

- **účtovanie nákladov a výnosov** v tom účtovnom období, v ktorom vznikli bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo na deň vyrovnania iným spôsobom, **výdavky a príjmy** zaúčtovať vždy v tom účtovnom období, v ktorom sa vykoná ich úhrada alebo inkaso (§ 3 ods. 2 zákona o účtovníctve) - **zásada vecnej a časovej súvislosti nákladov a výnosov, výdavkov a príjmov,**

- **účtovanie a vykazovanie nákladov a výnosov, výdavkov a príjmov** samostatne bez vzájomného započítania majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov (§ 7 ods. 5 zákona o účtovníctve) - **zásada zákazu vzájomnej kompenzácie**,
 - **dodržanie oceňovacích zásad** podľa § 24 až § 28 zákona o účtovníctve,
 - **upravenie ocenenia hodnoty majetku** ku dňu zostavenia zostavenia účtovnej závierky **účtovaním opravných položiek**, ak existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku pod jeho účtovnú hodnotu a **účtovaním rezerv** k záväzkom (ak nie je presne určené časové vymedzenie alebo výška, ale pozná sa účel, na ktorý sa má rezerva vytvoriť),
 - **účtovanie významných chýb** minulých období na základe stanovenia hranice významnosti,
 -
- dodržanie bilančnej kontinuity** - konečné zostatky účtov, ktoré sa vykazujú v súvahe k poslednému dňu účtovného obdobia, musia byť zhodné so začiatočnými stavmi týchto účtov k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho obdobia, to platí aj pre účty vedené na podsúvahových účtoch.

Zmeniť účtovné zásady a účtovné metódy počas účtovného obdobia je možné iba v prípade, ak doterajšie zásady a metódy neumožňujú dodržať zásadu pravdivého a verného obrazu alebo z dôvodu zmeny predmetu činnosti alebo zmeny všeobecne platných právnych predpisov.

(3) Spôsob ocenenia jednotlivých položiek

Oceňovať majetok a záväzky vyplýva rozpočtovým organizáciám priamo zo zákona:

- a) **ku dňu účtovného prípadu** (§ 25 zákona o účtovníctve),
- b) **ku dňu zostavenia účtovnej závierky** (§ 26 a § 27 zákona o účtovníctve).

Majetok ku dňu účtovného prípadu sa oceňuje:

*** obstarávacou cenou**, tzn. cenou, za ktorú sa majetok nakupuje, pričom jej súčasťou sú aj náklady súvisiace s obstarávaním (clo, dovozná prirážka, preprava, poistné, provízie, poplatky napr. administratívne, transportné a iné poplatky spojené s obstarávaním a pod.) a všetky zníženia tejto obstarávacej ceny (dobropisy, skontá, rabaty, zľavy z ceny, bonusy a pod.)

*** vlastnými nákladmi**, ak ide o majetok vytvorený vlastnou činnosťou,

*** reálnou hodnotou**, ak ide o majetok:

- **nadobudnutý bezodplatne** (napr. dar),
- **novozistený pri inventarizácii a v účtovníctve dotraz nezarađený**,
- **prebytky zásob zistených pri inventarizácii**,

- **nadobudnutý zámenou** (ak je rozdiel medzi reálnou hodnotou nadobúdaného majetku a účtovnou hodnotou odovzdávaného majetku, tak tento rozdiel podľa charakteru sa účtuje vecne na príslušný nákladový účet, na ktorom sa účtuje úbytok majetku (v prípade dlhodobého majetku 541 00101 - Zostatková cena predaného dlhodobého majetku, v prípade materiálu na sklade 501* - Spotreba materiálu), alebo na vecne príslušný výnosový účet, na ktorom sa účtuje dosiahnutie výnosu z tohto majetku (účtovná kategória 64- Ostatné výnosy).

Na ocenenie **reálnou hodnotou** rozpočtové organizácie môžu **použiť**:

- a) oceňovací model vytvorený na základe výdavkového (obstarávacieho) prístupu, *Pozn. Výdavkový (obstarávací) prístup zisťuje cenu, za ktorú by sa mohol obstarat porovnateľný majetok, napr. na základe cenových ponúk alebo informácií o zrealizovaných transakciách*,
- b) znalecký posudok,

- c) komisionálne ocenenie - ak pre určenie reálnej hodnoty nie je efektívne použitie súdneho znalca, rozpočtové organizácie na určenie reálnej hodnoty stanovia komisiu z odborných orgánov logistiky, ktorá daný majetok pozná a používa alebo vyžaduje jeho katalogizáciu. *Pozn. Komisia pre určenie reálnej hodnoty majetku spracuje protokol o určení reálnej ceny majetku dátumom ocenenia a s podpismi členov komisie.*

Dlhodobý majetok nadobudnutý bezodplatným prevodom pri splynutí, zlúčení, rozdelení alebo na základe zmluvy o prevode správy majetku štátu sa oceňuje cenou, v ktorej sa doteraz viedol v účtovníctve odovzdávajúcej organizácie, t. j. zaúčtuje sa rovnaká výška obstarávacej ceny aj oprávok.

Ku dňu zostavenia účtovnej závierky, rozpočtové organizácie sú povinné prehodnotiť ocenenie majetku. V prípade, že existuje opodstatnený predpoklad zníženia hodnoty majetku pod jeho účtovnú hodnotu, úprava ocenenia hodnoty majetku **sa realizuje opravnými položkami** na základe podkladov z inventarizácie - súpisov pohľadávok, nedokončených investícií, dlhodobého hnutelného a nehnuteľného majetku a zásob na vymedzených skladoch.

(4) Spôsob odpisovania dlhodobého majetku

Rozpočtová organizácia uplatňuje **účtovné odpisy a rovnomerný spôsob** odpisovania majetku a zostavuje **odpisový plán** tohto majetku. Prehodnotenie odpisového plánu - **doby odpisovania** rozpočtová organizácia vykonáva každoročne. V prípade zmeny odpisového plánu, táto zmena sa týka celého účtovného obdobia. Postup pri určovaní doby odpisovania môže stanoviť v interných predpisoch.

Odpis dlhodobého majetku za dané účtovné obdobie sa účtuje do nákladov na ťarchu účtu 551 - Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku a v prospech účtov účtovných skupín 07- Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku alebo 08 - Oprávky k dlhodobému hmotnému majetku. Odpisy sa účtujú mesačne.

Odpisovanie dlhodobého majetku predstavuje trvalé zníženie ocenenia dlhodobého majetku. Ide o proces postupného znižovania zostatkovej ceny majetku, ktorá je pri zaradení do používania zhodná s obstarávacou cenou, na konci odpisovania je nulová, ale nikdy nesmie dosiahnuť zápornú hodnotu. Pre správne **stanovenie doby odpisovania** je potrebné vychádzať z predpokladanej doby životnosti. Údaj alebo stanovenie predpokladanej doby ekonomickej životnosti patrí medzi odhady, ktoré je potrebné priebežne revidovať a zmeniť/upraviť, aby zodpovedali reálnym okolnostiam.

Odpisovanie sa riadi nasledujúcimi zásadami:

- * podmienkou na uplatnenie odpisu z majetku je jeho zaradenie do používania,
- * spôsob odpisovania znamená zaradenie do odpisovej skupiny a určuje sa pre každý novoobstaraný majetok,
- * súbor hnutelných vecí sa zaraďuje do odpisovej skupiny podľa hlavného funkčného celku,
- * nehmotný majetok na účte 012 sa odpíše najneskôr do piatich rokov od jeho obstarania,
- * z odpisovania sú vylúčené pozemky, umelecké diela, ktoré nie sú súčasťou stavieb a budov, hnutelné národné kultúrne pamiatky a ich súbory, predmety múzejnej a galerijnej hodnoty, ale aj drobný nehmotný majetok a drobný hmotný majetok na podsúvahových účtoch 762. a 763.,
- * náklady na dokončené technické zhodnotenie zvyšujú ocenenie dlhodobého majetku, a to aj vtedy, ak bol majetok pred zhodnotením už úplne odpísaný, avšak z účtovníctva nebol vyradený,
- * technické zhodnotenie dlhodobého majetku (modernizácia, rekonštrukcia) sa odpíše tým istým spôsobom ako dlhodobý majetok, ku ktorému sa vzťahuje, čiže **odpisový kľúč sa nemení**,
- * ak sa zmenia podmienky používania konkrétneho majetku, prehodnotí sa odpisový plán a upraví sa doba odpisovania na karte, v prípade už odpísaného majetku sa upraví aj začiatok normálneho odpisu (§ 30 ods. 8 Opatrenia o postupoch účtovania),

* životnosť majetku, t. j. predpokladaná ekonomická doba používania majetku, nastavená na úrovni VČM, nezohľadňuje skutočné opotrebenie majetku,

* pri vyradovaní dlhodobého majetku, ktorý vykazuje zostatkovú hodnotu, t. j. nie je úplne odpísaný, systém automaticky zabezpečí jednorazové doúčtovanie odpisov.

Účtovanie odpisov majetku do hlavnej knihy sa vykonáva raz mesačne. Výpočet plánovaných odpisov novoobstaraného majetku vykonáva systém automaticky pri účtovaní obstarávacích nákladov majetku podľa parametrov zadaných v číselníku VČM. Účtovné odpisy sa zaokrúhľujú na celé eurá podľa odpisového plánu nahor.

Pri budovách a stavbách je potrebné odlišovať:

* zariadenia chápané ako súčasť stavby, ktoré **sa odpisujú spolu so stavbou** v rovnakej odpisovej skupine (napr. vodovod, potrubia, hydranty, plynovod, kanalizácia, vykurovanie, vzduchotechnika, elektrické rozvody, izolácie)

* zariadenia, ktoré sú i napriek ich pevnému spojeniu so stavbou samostatnými technologickými zariadeniami a odpisujú sa samostatne (napr. úpravne vody, výmenníkové stanice tepla, transformačné stanice, záložné zdroje elektrickej energie, telefónne ústredne, odsávacie zariadenia, zariadenia stravovacích celkov, zariadenia laboratórií, pracovní). Ide o rozčlenenie stavby na jej stavebnú časť a technologickú časť.

Ak rozpočtová organizácia pri hodnotení odpisového plánu zistí, že pri stanovení odpisov vychádzala iba zo sadzieb podľa zákona o dani z príjmov, je potrebné prepočítať odpisy podľa skutočnej ekonomickej životnosti. Prepočet odpisov v dôsledku opravy chyby v odpisovom pláne sa použije pri výpočte odpisov budov a stavieb resp. majetku, ktorého hodnota je významná. Z hľadiska účtovníctva ide o opravu nákladov minulých účtovných období, ktorá sa účtuje na účte 428 - Výsledok hospodárenia a v ďalšom texte sa uvádza ako "oprava odpisov". O zmene príp. oprave odpisového plánu rozpočtová organizácia informuje v poznámkach k účtovnej závierky.

(5) Zásady pre zohľadnenie zníženia hodnoty majetku

Opravné položky je povinná vytvárať každá rozpočtová organizácia v súlade s § 26 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a § 15 opatrenia MF SR o postupoch účtovania. Tvoria sa z dôvodu zrealizovania ocenenia majetku v účtovníctve, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo prechodné zníženie hodnoty majetku oproti jeho pôvodnému oceneniu. Opravné položky sa vytvárajú k dlhodobému majetku, obstarávanému dlhodobému majetku (nedokončeným investíciám), zásobám a pohľadávkam. Pri ich tvorbe sa vychádza z ocenenia majetku v účtovníctve. Ak dlhodobý majetok má v účtovníctve nulovú hodnotu, opravné položky sa nevytvárajú. Pri dlhodobom majetku sa opravná položka vytvára k jeho zostatkovej hodnote.

Opravné položky sa **v súvahe** vykazujú **v stĺpci korekcia** a znižujú ocenenie majetku, ku ktorému boli vytvorené. Majú vždy zostatok na strane Dal.

Opravné položky k dlhodobému majetku sa tvoria vo výške:

* 50% zostatkovej hodnoty nepotrebného hnuťelného dlhodobého majetku k 31.12., na ktorý ešte nebolo do 31.12. vydané rozhodnutie o prebytočnosti (súpis majetku na skladoch Q),

* 100% zostatkovej hodnoty prebytočného a neupotrebitelného hnuťelného dlhodobého majetku k 31.12., na ktorý už bolo do 31.12. vydané rozhodnutie o prebytočnosti hnuťelného majetku štátu a rozhodnutie o neupotrebitelnosti hnuťelného majetku štátu a o jeho likvidácii (súpis majetku na skladoch P a R),

* 30% zo zostatkovej hodnoty nevyužiteľného hnuťelného dlhodobého majetku k 31.12., ktorý už užívateľ nevyužíva a o jeho nepotrebnosti sa ešte k 31.12. nerozhodlo (súpis majetku na skladoch T),

* 50% zostatkovej hodnoty prebytočného nehnuteľného dlhodobého majetku k 31.12., na ktorý už bolo do 31.12. vydané rozhodnutie o prebytočnosti,

* 100% zostatkovej hodnoty neupotrebiteľného nehnuteľného dlhodobého majetku k 31.12., na ktorý už bolo do 31.12. vydané rozhodnutie o neupotrebiteľnosti nehnuteľného majetku štátu a o jeho likvidácii.

K 31.12. bežného roka sa zaúčtujú opravné položky k dlhodobému majetku doučtovaním rozdielu medzi návrhom predloženým inventarizačnou komisiou a výškou zaúčtovaných opravných položiek k 31.12. predchádzajúceho roka.

Účtuje sa na príslušný účet opravných položiek účtovej skupiny 09 voči nákladom 55800201 - Tvorba opravnej položky k dlhodobému majetku alebo výnosom 65800201 - Zníženie opravných položiek z prevádzkovej činnosti - dlhodobý majetok (podľa charakteru rozdielu).

Opravné položky k zásobám:

Opravné položky k zásobám sa vytvárajú z hodnoty nevyužiteľných, nepotrebných, prebytočných a neupotrebiteľných zásob so stavom k 31.12..

Inventarizačná komisia, ktorá inventarizuje sklady (P,R,Q,T), navrhne vytvoriť a zaúčtovať opravné položky k zásobám. Komisia prikladá k inventarizačnému zápisu aj súpis, ktorým preukazuje z akého druhu majetku a z akej hodnoty sa navrhované opravné položky vypočítali.

Opravné položky k zásobám sa tvoria vo výške:

- a) 50% hodnoty nepotrebných zásob k 31.12., na ktoré ešte nebolo do 31.12. vydané rozhodnutie o prebytočnosti (súpis na skladoch Q v závode RO),
- b) 100% hodnoty prebytočných a neupotrebiteľných zásob k 31.12., na ktoré už bolo do 31.12. vydané rozhodnutie o prebytočnosti hnuťného majetku štátu alebo rozhodnutie o neupotrebiteľnosti hnuťného majetku štátu (súpis zásob na skladoch P a R v závode RO),
- c) 30% z hodnoty nevyužiteľných zásob k 31.12., ktoré už užívateľ nevyužíva a o ich nepotrebnosti sa ešte k 31.12. nerozhodlo (súpis majetku na skladoch T v závode RO).

K 31.12. bežného roka sa doučtuje interným dokladom na základe podkladov rozdiel medzi návrhom inventarizačnej komisie a výškou zaúčtovaných opravných položiek k predchádzajúcemu roku na príslušný účet opravných položiek účtovej skupiny 19 voči nákladom 55800301 - *Tvorba opravnej položky k zásobám* alebo výnosom 65800301 - *Zníženie opravných položiek z prevádzkovej činnosti-zásoby (podľa charakteru rozdielu)*.

O zrušení alebo znížení opravných položiek **k dlhodobému majetku, zásobám** sa účtuje na základe zoznamu inventarizačnej komisie.

(6) Zásady pre vykazovanie transferov

Transfery predstavujú všetky vzťahy z poskytnutia prostriedkov prostredníctvom rozpočtu a rozpočtových opatrení alebo z poskytnutia prostriedkov formou dotácie, grantu, príspevku v peňažnej aj nepeňažnej forme, prípadne z inej finančnej operácie. Rozlišujú sa prijaté transfery a poskytované transfery. Základné rozdelenie transferov je na **bežné a kapitálové transfery**.

Bežné transfery zo štátneho rozpočtu sa zúčtovávajú do výnosov vo výške výdavkov. Kapitálové transfery sa zúčtovávajú do výnosov časovo rozlíšené vo výške nákladov (odpisov, opravných položiek a zostatkovej ceny vyradeného dlhodobého majetku.)

Zúčtovanie tranferov do výnosov sa účtuje v samostatnej účtovej skupine 68 - Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v štátnych rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách.

Ďalším kritériom pre členenie transferov je ich **zdroj, ktorý transfer poskytuje**. Členenie transferov podľa zdroja financovania/obstarania rozlišuje transfery od zriaďovateľa alebo od iných subjektov. Jednotlivým zdrojom poskytovania transferov sú priradené tieto číselné znaky:

1. rozpočtové zdroje
2. od iných subjektov v rámci verejnej správy
3. od subjektov mimo verejnej správy
4. Európska únia

Uvedenie zdroja ovplyvňuje samotné účtovanie transferov, výber účtov. Zdroj podľa poskytovateľa ovplyvňuje:

*** vykazovanie transferov** (ak je nesprávne uvedený zdroj, sú nesprávne i účty výnosov, transferové účty) v účtovnej závierke,

*** zúčtovanie kapitálového transferu.**

Ak sa transfer poskytuje zo štátneho rozpočtu, ide o transfer rozpočtových zdrojov so zdrojom 1 (všetky úhrady z účtu 225 - Účet štátnych rozpočtových výdavkov).

Ak sú transfery poskytnuté od iných subjektov so zdrojom 2,3,4 sú obvykle prijaté na samostatný (bežný) účet (221 - Bankové účty).

Účtovanie bežných transferov

' - bežné transfery súvisia s **výdavkami na bežnú prevádzku z účtu štátnych rozpočtových výdavkov (účtu 225.x)** pričom:

* účtujú sa vo vecnej a časovej súvislosti **s výdavkami**,

* vo vecnej a časovej súvislosti **s výdavkami sa účtuje vznik výnosu** 681 xxxxx - Výnosy z bežných transferov zo štátneho rozpočtu súvzťažne s účtom **352.2 - Zúčtovanie z financovania zo ŠR - bežné výdavky**,

* na konci účtovného obdobia (ku dňu zostavenia ÚZ) zúčtuje **účet štátnych rozpočtových výdavkov (účet 225.x) s účtom 352.2 - Zúčtovanie z financovania zo ŠR - bežné výdavky**.

Účtovanie kapitálových transferov

' - kapitálové transfery sa používajú na **úhradu výdavkov na obstaranie dlhodobého majetku** (na účty 041,042,051,052) z účtu štátnych rozpočtových výdavkov (účtu 225.x):

* súčasne **s výdavkom** na obstaranie dlhodobého majetku z transferu zo štátneho rozpočtu **sa účtuje zúčtovanie kapitálového transferu** z účtu **352.1 - Zúčtovanie z financovania zo štátneho rozpočtu (kapitálové výdavky)** na účet **353.1 - Zúčtovanie kapitálových transferov štátneho rozpočtu**,

* vo vecnej a časovej súvislosti **s účtovaním nákladov** na odpisy, opravné položky resp. zostatkovú cenu vyradeného **majetku nakúpeného z transferu rozpočtových prostriedkov** - zdroj 1 (pri likvidácii, predaji, manku alebo škode) sa účtuje aj **vznik výnosu** na účte 682xxxxx - Výnosy z kapitálových transferov zo štátneho rozpočtu súvzťažne s účtom 353.1 - Zúčtovanie kapitálových transferov štátneho rozpočtu,

* na konci účtovného obdobia (ku dňu zostavenia ÚZ) sa zúčtuje **účet štátnych rozpočtových výdavkov (225.x) s účtom 352.1 - Zúčtovanie z financovania zo ŠR - kapitálové výdavky**.

Ku dňu účtovnej závierky účty 352.1 a 352.2 nevykazujú zostatky (zúčtujú sa s účtom 225.x)

Ku dňu účtovnej závierky sa na účte 353.1 vykazujú zostatky vo výške zostatkovej ceny dlhodobého majetku (zdroja 1) zníženej o opravné položky.

(7) Spôsob prepočtu údajov v cudzích menách na menu euro

Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene sa ocenia prepočítaním na menu euro referenčným výmenným kurzom určeným a vyhláseným Európskou centrálnou bankou (ECB) alebo Národnou bankou Slovenska (NBS), ak kurz príslušnej meny ECB nevyhlasuje.

Majetok a záväzky v cudzej mene sa oceňujú a prepočítavajú na menu euro ku dňu ocenenia, ktorým je:

- * deň uskutočnenia účtovného prípadu (prepočítajú sa kurzom z dňa predchádzajúceho deň uskutočnenia účtovného prípadu,
- * deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (prepočítajú sa kurzom dňa, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka),
- * iný deň v priebehu účtovného obdobia (ocenenie podľa § 27 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve).

Kurzové rozdiely : straty sa účtujú do nákladov a kurzové zisky do výnosov.

Čl. III

Informácie o údajoch na strane aktív súvahy

Celkové aktíva dosiahli k 31.12.2023 hodnotu netto 10 762 246,67 € , čo je viac o 3 763 130,08 € v porovnaní k 31.12.2022. Celkové aktíva sú tvorené najmä dlhodobým hmotným majetkom, zásobami, pohľadávkami a finančnými účtami.

A. NEOBEŽNÝ MAJETOK

Celková hodnota neobežného majetku k 31.12.2023 bola vo výške 24 643 686,29 € , z toho korekcia vo výške 14 168 217,94 € , netto hodnota neobežného majetku predstavovala sumu 10 475 468,35 €. Oproti roku 2022 sa hodnota zvýšila o 3 714 748,55 €.

(1) Dlhodobý nehmotný majetok:

Dlhodobý nehmotný majetok dosiahol k 31.12.2023 brutto hodnotu 2 723 365,92 € a netto hodnotu 5 047,54,- €. Celkovo sa netto hodnota dlhodobého nehmotného majetku zvýšila oproti roku 2022 o 5 047,54 €.

(2) Dlhodobý hmotný majetok:

Dlhodobý hmotný majetok dosiahol k 31.12.2023 brutto hodnotu 21 920 320,37 € a netto hodnotu 10 470 420,81 €. Celkovo netto hodnota dlhodobého hmotného majetku sa zvýšila oproti roku 2022 o 3 709 701,73 €.

Pozemky k 31.12.2023 dosiahli brutto hodnotu 4 484 124,18 € a netto hodnotu 4 484 124,18 €. V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota nezmenila.

Umelecké diela a zbierky k 31.12.2023 dosiahli brutto hodnotu 761,79 € a netto hodnotu 761,79 €. V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota nezmenila.

Stavby k 31.12.2023 dosiahli brutto hodnotu 12 097 893,99 € a netto hodnotu 2 070 987,98 €. V porovnaní s rokom 2022 hodnota stavieb vzrástla o 229 240,59 €.

Samostatné hnuteľné veci a súbory hnuteľných vecí dosiahli brutto hodnotu 1 478 974,30 € a netto hodnotu 185 738,27 €. V porovnaní s rokom 2022 celková hodnotavzrástla o 153 616,60 €.

Dopravné prostriedky dosiahli brutto hodnotu 273 148,16 € a netto hodnotu 143 390,64 €. V porovnaní s rokom 2022 hodnota dopravných prostriedkov vzrástla o 41 491,80 €.

Obsataranie dlhodobého hmotného majetku dosiahlo hodnotu 3 585 417,95 €. V porovnaní s rokom 2022 došlo k zvýšeniu o 3 285 352,74 €.

Oprávky k 31.12.2023 k uvedeným druhom majetku boli vykázané v celkovej výške 11 449 899,56 €

(3) Dlhodobý finančný majetok

Rozpočtová organizácia nedisponuje so žiadnym dlhodobým finančným majetkom.

(4) Majetkové podiely účtovnej jednotky v iných spoločnostiach

Rozpočtová organizácia nemá majetkový podiel v iných spoločnostiach.

(5) Dlhové cenné papiere a realizovateľné cenné papiere, dlhodobé pôžičky a ostatný dlhodobý finančný majetok

Rozpočtová organizácia nevlastlastní žiadne dlhové cenné papiere, dlhodobé pôžičky a ostatný dlhodobý finančný majetok

B. OBEŽNÝ MAJETOK

(1) Zásoby

Rozpočtová organizácia vykazuje k 31.12.2023 v celkovej hodnote 73 112,29 €. V roku 2022 boli zásoby vo výške 32 143,90 €, to znamená zvýšenie o 40 968,39 €.

(2) Pohľadávky

Celkový stav dlhodobých pohľadávok k 31.12.2023 predstavuje sumu 3 407,62 €, z toho dlhodobé pohľadávky 3 407,62 €. V porovnaní s rokom 2022 sa výška pohľadávok nezmenila. Rozpočtová organizácia eviduje dlhodobú trvalú zábezpeku voči Slovnaftu.

Celkový stav krátkodobých pohľadávok k 31.12.2023 predstavuje sumu 0,- €. Oproti roku 2022 sa hodnota nezmenila.

(3) Finančný majetok

a) opis významných zložiek krátkodobého finančného majetku

Rozpočtová organizácia vykazuje peniaze na bankových účtoch v Štátnej pokladnici.

Hodnota finančného majetku k 31.12.2023 bola 208 558,36 €.

Rozpočtová organizácia účtovala v roku 2023 na týchto účtoch:

221.31 - bežný účet - sociálny fond. Príjmy účtu sociálneho fondu tvoril predovšetkým povinný prídel sociálneho fondu z úhrnu funkčných plátov zúčtovaných zamestnancom a profesionálnym vojakom na výplatu za bežný rok. Výdavky zo sociálneho fondu boli predovšetkým príspevky na stravovanie, regeneráciu pracovnej sily, dopravu do zamestnania. Zostatok účtu sociálneho fondu bol vo výške 7 264,89 €.

221.51 - bankové účty ostatné - slúži ako depozitný účet pre účel prevodu decembrových miezd zamestnancov a exekúčné zrážky zamestnancov zrazené zo mzdy a držané na depozitnom účte do doručenia exekučného príkazu. Zostatok depozitného účtu bol vo výške 201 293,47 €.

b) zriadenie záložného práva na krátkodobý finančný majetok a obmedzenie práva nakladať s krátkodobým finančným majetkom

V rozpočtovej organizácii nebolo zriadené záložné právo.

(4) Poskytnuté návratné finančné výpomoci

Rozpočtová organizácia neposkytla žiadnu finančnú výpomoc.

(5) Časové rozlíšenie

V rámci časového rozlíšenia na strane aktív sa vykazujú náklady budúcich období a príjmy budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zaznamenanie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a medzi príjmami a výnosmi.

Na účte 381 - náklady budúcich období sa účtujú výdavky na náklady, ktoré patria do budúceho účtovného obdobia. Účtovalo sa prevažne predplatné časopisov, odbornej literatúry a ročné prístupy na rok 2024 v celkovej výške 1700,05 €. V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota zvýšila o 303,29 €.

Čl. IV.

Informácie o údajoch na strane pasív súvahy

A. VLASTNÉ IMANIE

Celkové pasíva sú tvorené vlastným imaním, záväzkami a časovým rozlíšením. Pasíva dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 10 762 246,67 €, čo je v porovnaní s rokom 2022 o 3 763 130,80 € viac.

B. Záväzky

(1) Rezervy

Rozpočtová organizácia rezervy netvorila.

(2) Zúčtovanie transferov štátneho rozpočtu

Rozpočtová organizácia vykazuje v roku 2023 transfery štátneho rozpočtu vo výške 10 458 643,82 €, čo je o 3 705 836,22 € viac ako v roku 2022.

(3) Záväzky

Rozpočtová organizácia vykazuje k 31.12.2023 dlhodobé záväzky zo sociálneho fondu v celkovej výške 7 264,89 €.

Krátkodobé záväzky dosiahli k 31.12.2023 celkovú hodnotu v sume 224 864,40 €. V porovnaní s rokom 2022 celková hodnota záväzkov klesla o 39 554,47 €. Krátkodobé záväzky tvoria predovšetkým záväzky z dodávateľských vzťahov vo výške 23 255,15 €, iné záväzky-ostatné vo výške 11 208,04 € a iné záväzky- z miezd za december 2023 voči zamestnancom a s tým súvisiace zúčtovania s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia a dane v celkovej sume 190 401,21 €.

(4) Časové rozlíšenie

V rámci časového rozlíšenia na strane pasív sa vykazujú výnosy budúcich období a výdavky budúcich období. Položky časového rozlíšenia slúžia na zachytenie časového nesúladu medzi výdavkami a nákladmi a príjmami a výnosmi.

Rozpočtová organizácia účtuje na účte 384 na základe darovacích zmlúv od subjektov mimo konsolidovaného celku a prípadné výnimočné opravy transferov. Zostatok účtu k 31.12.2023 bol 16 824,53 €.

Čl. V.

Informácie o výnosoch a nákladoch

(1) Výnosy

Výnosy v rozpočtovej organizácii dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 5 607 615,94 €. V roku 2022 dosiahli výnosy hodnotu 3 750 415,60 €. Výnosy sa oproti roku 2022 zvýšili o 1 857 200,34 €.

Výnosy	2023	2022
64 Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	25 408,15	24 221,66
68 Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v šát. RO a PO	5 582 207,79	3 726 193,94

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti

Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 25 408,15 €. V roku 2022 dosiahli hodnotu 24 221,66 €, čo predstavuje zvýšenie o 1 186,49 €. V roku 2023 tvorili výnosy predovšetkým:

- a) **príjmy z vlastníctva budov** - plnenie príjmov z vlastníctva najmä z prenájmu bytových a nebytových priestorov vo výške 6 275,99 €,
- b) **príjmy z vlastníctva z prenájatých strojov** - plnenie príjmov z prenájmu múzejných predmetov vo výške 1 770,- €,
- c) **poplatky a platby za predaj výr., tovarov** - plnenie administratívnych a iných príjmov najmä zo vstupného od obyvateľstva (expozícia Piešťany a Svidník) a platieb za kópie archívnych dokumentov od obyvateľstva vo výške 16 278 €,
- d) **Ostatné príjmy**- tvorili vratky a dobropisy za teplo, elektrinu, plyn za predošlé účtovné obdobie vo výške 885,16 €.

Výnosy z transferov

Výnosy z transferov dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 5 582 207,79 €, oproti roku 2022 vzrástli o 856 013,85 €. Výnosy z bežných transferov boli vo výške 5 340 257,91 €, výnosy z kapitálových transferov boli vo výške 241 946,53 €.

(2) Náklady

Náklady rozpočtovej organizácie dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 5 545 117,56 €. V roku 2022 dosiahli náklady hodnotu 3 778 117,56 €. V porovnaní s rokom 2022 sa náklady zvýšili o 1 766 399,63 €.

Náklady	2023	2022
50 Spotrebované nákupy	459 173,20 €	270 165,48 €
51 Služby	2 234 127,11 €	1 196 336,18 €
52 Osobné náklady	2 359 402,25 €	2 083 944,15 €
53 Dane a poplatky	69 028,02 €	60 712,53 €
54 Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	156 152,55 €	10 153,18 €
55 Odpisy, rezervy a OP z prev. a fin.činnosti	241 949,88 €	133 081,95 €
56 Finančné náklady	75,40 €	102,80 €
58 Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	25 209,15 €	24 221,66 €
SPOLU	5 545 117,56 €	3 778 717,93 €

a) Spotrebované nákupy

Spotrebované nákupy k 31.12.2023 dosiahli hodnotu 459 173,20 € (v roku 2022 v hodnote 270 165,48 €) tvorí spotreba materiálu za 139 127,18 € (v roku 2022 v hodnote 56 017,07 €) a spotreba energie v sume 320 046,02 € (v roku 2022 v hodnote 214 148,41 €). V rámci spotreby materiálu bola najvyššia spotreba na tonery, kancelárske potreby, na údržbu múzejných exponátov, odbornú literatúru, spotreba palív, mazív a olejov.

b) Služby

Služby k 31.12.2023 dosiahli hodnotu 2 234 127,11 € (v roku 2022 v hodnote 1 196 336,18 €). V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota zvýšila o 1 037 790,93 €. V rámci služieb bola najvyššia položka za opravy a udržiavanie v hodnote 1 463 679,75 €.

Opravy a udržiavanie boli vo výške 1 463 679,75 €. V roku 2022 bola hodnota opráv a udržiavania vo výške 740 637,59 €. V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota zvýšila o 723 042,16 €. Najvyššie sumy boli vynaložené na rekonštrukciu zb.predmetov a opravu budov.

Cestovné bolo vo výške 30 225,33 €. V roku 2022 bola hodnota cestovného vo výške 20 328,20 €. V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota zvýšila o 9 897,13 €. V rámci cestovného bola najvyššia položka na zahraničné služobné/pracovné cesty a to vo výške 19 251,00 €.

Náklady na reprezentáciu boli vo výške 2 862,80 €. V roku 2022 bola hodnota nákladov na reprezentáciu vo výške 1 647,62 €. V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota zvýšila o 1 215,18 €.

Ostatné služby boli vo výške 737 359,23 €. V roku 2022 bola hodnota ostatných služieb vo výške 433 722,77 €. V porovnaní s rokom 2022 sa hodnota zvýšila o 303 636,46 €.

c) Osobné náklady

Osobné náklady dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 2 359 402,25 €. V roku 2022 bola hodnota 2 083 944,15 €. Osobné náklady tvorili v roku 2023 hlavne mzdové náklady vo výške 1 648 436,44 € (v roku 2022 vo výške 1 429 216,30 €), zákonné sociálne poistenie vo výške 560 585,93 € (v roku 2022 vo výške 491 880,14 €), ostatné sociálne poistenie vo výške 15 730,57 € (v roku 2022 vo výške 13 995,58 €), zákonné sociálne náklady vo výške 134 649,31 € (v roku 2022 vo výške 148 851,83 €).

d) Dane a poplatky

Dane a poplatky dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 69 028,02 €. V roku 2022 bola hodnota 60 712,53 €. Dane a poplatky tvorí predovšetkým daň z nehnuteľnosti vo výške 65 982,98 € a ostatné dane a poplatky vo výške 3 045,04 € (za komunálny odpad a služby verejnosti).

e) Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť

Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť dosiahli v roku 2023 hodnotu 156 152,55 €. V roku 2022 bola hodnota 10 153,18 €.

f) Odpisy, rezervy a opravné položky

Náklady na odpisy, rezervy a opravné položky dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 241 949,88 €. V roku 2022 bola ich hodnota vo výške 133 081,95 €. Oproti roku 2022 hodnota vzrástla o 108 867,93 €.

g) Finančné náklady

Finančné náklady dosiahli k 31.12.2023 hodnotu 75,40 €. V roku 2022 bola ich hodnota 102,80 €. Finančné náklady tvorili **poplatky za vedenie bankového účtu** za prevody v štátnej pokladnici. Oproti roku 2022 sa hodnota znížila o 27,40 €.

h) Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov

Náklady z odvodu príjmov dosiahli k 31.12.2023 sumu 25 209,15 €. V roku 2022 bola ich hodnota 24 221,66 €. Oproti roku 2022 sa hodnota zvýšila o 987,49 €.

Čl. VI.

Informácie o údajoch na podsúvahových účtoch

Materiál nespotrebného charakteru - drobný hmotný majetok a majetok, ktorý podľa interných predpisov po vydaní do používania podlieha evidencii, sa preúčtováva v rozpočtovej organizácii na podsúvahové účty:

761. - Operatívna evidencia zásob

762. - Operatívna evidencia drobný nehmotný majetok

Prehľad inventarizovaného majetku v operatívnej evidencii:

Názov účtu:	2022	2021
761. - Operatívna evidencia zásob	444 390,06 €	441 144,70 €
762.- Operatívna evidencia drob.nehm.majetok	20 660,66 €	20 013,76 €
765.1 - Knižničný materiál	145 272,22 €	139 453,41 €
765.2 - Múzejný materiál	110 130 501,06 €	109 798 813,06 €
765.3 - Archívny materiál	182 902,90 €	182 902,90 €
765.4 - Kultúrne pamiatky	3 908 233,38 €	3 908 233,38 €

Čl. VII.

Informácie o iných aktívach a iných pasívach

V pôsobnosti Vojenského historického ústavu Bratislava je vo Svidníku a na Dukle odborná starostlivosť o Duklianske bojisko – národnú kultúrnu pamiatku zapísanú v Ústrednom zozname pamiatkového fondu ako Dukelské bojisko (na základe uznesenia predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 24 z 27. 2. 1961). Vojenský historický ústav ju má evidovanú v operatívnej evidencii na podsúvahovom účte.

Národná kultúrna pamiatka je územne rozdelená do dvoch lokalít:

Dukla – pamätník čs. armádneho zboru v katastrálnom území Vyšný Komárnik,

Pamätník sovietskej armády v katastrálnom území Svidník.

Iné pasíva v členení – súdne spory – Vojenský historický ústav je žalovaný v dvoch sporoch, ktoré sú stále v konaní. Súdne spory sa týkajú pracovno-právneho sporu a za autorské práva. O rezervách k súdnym sporom nebolo v danom účtované.

Čl. VIII.

Informácie o spriaznených osobách a o ekonomických vzťahoch účtovnej jednotky a spriaznených osôb

Rozpočtová organizácia VHÚ neskutočnila žiadne transakcie so spriaznenými osobami.

Čl. IX.

Informácie o rozpočte a hodnotenie plnenia rozpočtu

Informácie o rozpočte a hodnotenie plnenia rozpočtu (tabuľky č.12, 13, 14).

Nie sú známe skutočnosti, ktoré by nastali po dni ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka do dňa zostavenia účtovnej závierky.

Čl. X.

Informácie o skutočnostiach, ktoré nastali po dni, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka do dňa zostavenia účtovnej závierky

V rozpočtovej organizácii nenastali žiadne skutočnosti, o ktorých by boli potrebné informovať v tomto bode.

Vypracovala: Eva Budzaková

Dňa: 10.4.2024

